
Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2022/2049(INI)

8.11.2022

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Ārlietu komitejai

par 2022. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā
(2022/2049(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Robert Biedroń*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 1. punktu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LEGSD) 8. pantu,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 2., 3., 11. un 17. principu,
- ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*),
- ņemot vērā 1989. gada 20. novembra ANO Starptautisko konvenciju par bērna tiesībām,
- ņemot vērā 1995. gada 15. septembra ceturtais Pasaules Sieviešu konferences Pekinas pieņemto deklarāciju un Rīcības platformu, kā arī tās pārskatīšanas konferenču rezultātus,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 11. maija Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (“Stambulas konvencija”),
- ņemot vērā 2022. gada 7. jūlija rezolūciju par ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt tiesības uz abortu Amerikas Savienotajās Valstīs un nepieciešamību nosargāt tiesības uz abortu un sieviešu veselību, tostarp Eiropas Savienībā¹,
- ņemot vērā Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām un Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas vispārīgās piezīmes,
- ņemot vērā Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu un tās pārskatīšanas konferenču rezultātus,
- ņemot vērā 2020. gada 23. oktobra rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES ārpolitikā un drošības politikā²,
- ņemot vērā ES 2021. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē,
- ņemot vērā 2022. gada 7. aprīļa rezolūciju par ES aizsardzību bērniem un jauniešiem, kas bēg no kara Ukrainā³,
- ņemot vērā 2022. gada 5. maija rezolūciju par Ukrainā notiekošā kara ietekmi uz sievietēm⁴,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas

¹ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0302.

² OV C 404, 6.10.2021., 202. lpp.

³ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0120.

⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0206.

jautājumos 2020. gada 25. novembra kopīgo paziņojumu “ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (*GAP*) III — Vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā” (JOIN(2020)0017),

- ņemot vērā 2022. gada 6. jūlija rezolūciju par intersekscionālo diskrimināciju Eiropas Savienībā: Āfrikas, Tuvo Austrumu, Latīņamerikas un Āzijas izcelsmes sievietes sociālekonomiskais stāvoklis⁵,
- A. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām; tā kā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju ir pamattiesības, kas nostiprinātas Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”) un būtu pilnībā jāievēro; tā kā tiesības uz personas neaizskaramību ir ārkārtīgi svarīgas saskaņā ar Hartas 3. pantu; tā kā tādēļ integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un interseksionāla pieeja būtu jāīsteno un jāintegrē kā horizontāls princips visās ES darbībās un politikas jomās;
- B. tā kā dzimumu līdztiesībai ir izšķiroša nozīme brīvas un vienlīdzīgas sabiedrības attīstībā; tā kā visā pasaulē joprojām netiek garantētas sievietes, meiteņu un nebināro personu cilvēktiesības un daudzās valstīs samazinās pilsoniskās sabiedrības organizāciju, jo īpaši sievietes tiesību, feministu un vietējo organizāciju, darbības iespējas;
- C. tā kā Covid-19 krīzei un tās sekām ir skaidra dzimumu dimensija, kas atšķirīgi ietekmē sievietes un vīriešus visā pasaulē; tā kā pandēmija ir saasinājusi pašreizējo strukturālo dzimumu nevienlīdzību; tā kā tās sekas nesamērīgi ietekmē neaizsargātu grupu personu, tostarp sievietes, citas ādas krāsas cilvēku, *LGBTIQA+* personu, personu ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēku un citu cilvēku dzīvi, piemēram, liedzot viņiem piekļuvi būtiskiem veselības un aprūpes pakalpojumiem, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību (*SRHR*) pakalpojumiem un atbalstam, kas paredzēts dzimumbalstītā vardarbībā cietušajiem;
- D. tā kā kopš pandēmijas ir palielinājusies vardarbība pret sievietēm; tā kā vairāk nekā 45 % sievietes ir ziņojušas, ka viņas pašas vai kāda viņiem pazīstama sieviete kopš 2019. gada ir saskārušās ar kādu vardarbības veidu, un 65 % sievietes ir ziņojušas, ka ar to ir saskārušās savas dzīves laikā; tā kā pasaulē 245 miljoni sievietes un meiteņu vecumā no 15 gadiem iepriekšējos 12 mēnešos ir cietušas no seksuālas un/vai fiziskas vardarbības, ko veicis intīmais partneris; tā kā vairāk nekā 4 no 10 sievietēm sabiedriskajās vietās jūtas nedrošākas nekā iepriekš un katra otrā sieviete, naktī vienatnē staigājot pa ielām, jūtas nedroši; tā kā 6 no 10 sievietēm apgalvo, ka sabiedriskajās vietās ir palielinājusies seksuāla uzmākšanās;
- E. tā kā visā pasaulē turpinās represīva pretreakcija pret sievietes un *LGBTIQA+* personu tiesībām;
- F. tā kā dažās dalībvalstīs diemžēl ir pasliktinājusies situācija attiecībā uz sievietes piekļuvi drošiem un likumīgiem abortiem; tā kā piekļuve seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām (*SRHR*), tostarp drošam un likumīgam abortam, ir vienas no pamattiesībām; tā kā kriminālatbildības noteikšana par *SRHR* izmantošanu, *SRHR* piekļuves kavēšana vai liegšana ir dzimumbalstītas vardarbības veids; tā kā šie

⁵ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0289.

ierobežojumi un aizliegumi nesamazina abortu skaitu, bet tikai piespiež personas ceļot vai piekrist nedrošiem abortiem, padarot viņas neaizsargātas pret kriminālizmeklēšanu un kriminālvajāšanu, un ietekmē personas ar nepietiekamiem resursiem un informāciju; tā kā gandrīz visi nāves gadījumi, kas izriet no nedrošiem abortiem, notiek valstīs, kurās aborts ir stingri ierobežots; tā kā ASV Augstākā tiesa 2022. gada 24. jūnijā nolēma atcelt spriedumu lietā *Roe* pret *Wade*, tādējādi pārtraucot nodrošināt federālās konstitucionālās tiesības uz abortu ASV, ļaujot štatiem aizliegt abortu jebkurā grūtniecības posmā un paredzot iespēju pilnībā aizliegt abortu; tā kā kopš tā laika arvien lielāks skaits ASV un pasaules valstu ir nolēmušas aizliegt vai ierobežot tiesības uz abortu;

- G. tā kā rasu diskriminācijas skartas sievietes, sievietes no nelabvēlīgas sociālekonomiskas vides, minoritātēm piederošas sievietes, sievietes ar invaliditāti, migrantes un *LGBTIQ+* personas saskaras ar papildu un vairākkārtīgiem cilvēktiesību pārkāpumiem; tā kā viņām bieži vien ir ierobežota iespēja pilnībā un efektīvi piedalīties ekonomiskajā, sociālajā un politiskajā dzīvē; tā kā sievietes, kas ir pakļautas interseksionālai diskriminācijai visā pasaulē, saskaras ar daudziem šķēršļiem oficiālā darba tirgus pieejamībā un tādējādi viņas ir neaizsargātas pret diskrimināciju, nabadzību, ekonomisko ekspluatāciju, sociālo atstumtību un dzimumbalstītu vardarbību, tostarp seksuālu uzmākšanos un sliktu izturēšanos; tā kā viņas saskaras ar rasismu un diskrimināciju attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpei, atbalsta pakalpojumiem vardarbībā cietušajiem un citiem pakalpojumiem, liedzot viņiem izmantot cilvēktiesības; tā kā afrofobija, antičigānisms, antisemitisms un islāmofobija ir plaši izplatīti rasisma veidi visā pasaulē;
- H. tā kā visā pasaulē reliģija un ideoloģija tiek izmantota pret sieviešu un meiteņu tiesībām un pret dzimumu līdztiesību kopumā; tā kā sievietes, meitenes un *LGBTQIA+* personas saskaras ar dzimumbalstītu vardarbību un diskrimināciju, kas ierobežo viņu spēju pilnībā izmantot savas cilvēktiesības, ko īsteno valsts un nevalstiskie dalībnieki, kuri balsta savu rīcību reliģiskos „pamatojumos”; tā kā sievietes, kas savu reliģiju un ticību pauž ar apģērbu vai fizisko izskatu, biežāk kļūst par vardarbības un diskriminācijas upuriem;
- I. tā kā laikposmā no 2021. līdz 2022. gadam⁶ visā pasaulē kopumā tika nogalinātas 14 žurnālistes, kas liecina par šīs parādības pieaugumu salīdzinājumā ar 2020. gadu; tā kā, lai gan katru gadu tiek nogalināts vairāk vīriešu žurnālistu, sievietes parasti biežāk piedzīvo uzmākšanos tiešsaistē un seksuālu uzmākšanos un šajā ziņā biežāk kļūst par tās mērķi; tā kā sievietes visā pasaulē rekordlielā apjomā iesaistās politikā, cenšoties ieņemt amatus un balsojot; tā kā daudzās valstīs šo pieaugošo sieviešu līdzdalību politikā pavada vardarbīga pretreakcija; tā kā fiziska, morāla vardarbība un kibervardarbība, kas vērsta pret sievietēm politikā, rada bīstamus šķēršļus sieviešu līdzdalībai politiskajos procesos; tā kā aktīvistes, cilvēktiesību aizstāvji un sociālie līderi visā pasaulē saskaras ar vardarbības pastiprināšanos;
- J. tā kā ievērojams skaits sieviešu Ukrainas bruņotajos spēkos pilda kaujas un nemilitārās funkcijas; tā kā vairāk nekā 22,8 % Ukrainas militāro spēku veido sievietes; tā kā kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā vismaz 12 miljoni cilvēku, no kuriem lielākā daļa ir

⁶ <https://en.unesco.org/themes/safety-journalists/observatory>

sievietes un bērni, ir pametuši savas mājas; tā kā kari un bruņoti konflikti konkrētos veidos ietekmē sievietes, tostarp tās, kuras saskaras ar intersekcionālo diskrimināciju, un saasina iepriekš pastāvošo nevienlīdzību; tā kā humanitārās un pārvietošanas krīzes laikā sievietes un meitenes ir īpaši apdraudētas, jo viņas joprojām nesamērīgi cieš no diskriminācijas dzimuma standartu dēļ un dzimumbalstītas vardarbības un viņām tiek liegta piekļuve veselības aprūpei un citiem pakalpojumiem; tā kā izvarošana un seksuāla vardarbība tiek izmantota kā kara ierocis; tā kā masveida pārvietošanās un bēgļu plūsmas, ko izraisa kari un bruņoti konflikti, izraisa cilvēku tirdzniecības strauju pieaugumu; tā kā sievietes un nepavadīti nepilngadīgie ir galvenie cilvēku tirgotāju upuri, kuri bieži vien ļaunprātīgi izmanto viņu neaizsargāto situāciju;

- K. tā kā klimata pārmaiņas apdraud cilvēktiesību izmantošanu un palielina pastāvošo dzimumu nevienlīdzību; tā kā klimata pārmaiņas vairāk skar sievietes un meitenes, ko izraisa viņu salīdzinājumā ar vīriešiem nevienlīdzīgā piekļuve resursiem, izglītībai, politiskajai varai, darba iespējām un tiesībām uz zemi, kā arī spēkā esošās sociālās un kultūras normas, piemēram, viņu loma kā primārajām aprūpētājām un bieži — ūdens, pārtikas un degvielas nodrošinātājām; tā kā vides problēmas, ko rada un saasina klimata pārmaiņas, pašlaik rada piespiedu migrācijas pieaugumu un ar to saistīto cilvēktiesību ievērošanas vājināšanos;
- L. tā kā sieviešu un meiteņu un citu neaizsargātu personu aizsardzība pret vardarbību un diskrimināciju, jo īpaši attiecībā uz izglītību, informāciju un veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām, ir īpaši svarīga, lai nodrošinātu viņu cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu; tā kā seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pārkāpumi, piemēram, piespiedu sterilizācija, piespiedu aborti, piespiedu grūtniecība, kriminālatbildības noteikšana par abortu, droša aborta un/vai pēcaborta aprūpes liegšana vai aizkavēšana, pret tām sievietēm un meitenēm vērsta vardarbība un slikta izturēšanās, kas meklē informāciju preces vai pakalpojumus, kas saistīti ar seksuālo un reproduktīvo veselību, sieviešu dzimumorgānu kropļošana, ginekoloģiska un ar dzemdniecību saistīta vardarbība ir dzimumbalstītas vardarbības veidi, kas atkarībā no apstākļiem var būt uzskatāmi par spīdzināšanu vai nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos;
- M. tā kā dzimumbalstīta vardarbība ir smags cilvēktiesību pārkāpums, tā vājina sociālo stabilitāti un drošību, sabiedrības veselību, sieviešu izglītības un nodarbinātības iespējas, kā arī bērnu un kopienų labklājību un attīstības iespējas,
1. uzsver, ka dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām un viens no tās kopējiem pamatprincipiem; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt patiesu dzimumu līdztiesību visiem cilvēkiem visā pasaulē; uzsver dzimumu līdztiesības nozīmi, nodrošinot pamattiesību vienlīdzīgu izmantošanu un ar tām saistītu piekļuvi tādiem pakalpojumiem kā veselības aprūpe, izglītība, pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, mājoklis un aprūpe; atzinīgi vērtē to, ka centieni veicināt sieviešu un meiteņu tiesības visā pasaulē ir kļuvuši vēl pamanāmāki; tomēr norāda, ka neviena pasaules valsts vēl nav sasniegusi dzimumu līdztiesību; pauž nožēlu par to, ka vispārējie sieviešu tiesību uzlabojumi ir daudz zemāki par ANO valstu saistībām, kas 1995. gadā tika iekļautas Pekinas konvencijā; atkārtoti aicinājumus ES iestādēm un dalībvalstīm apņemties virzīties uz feministisku ārpolitiku un drošības politiku, kas ietvertu dzimumu līdztiesības ziņā pārveidojošu redzējumu, un nodrošināt, ka dalībvalstis, ES delegācijas un visas ES iestādes pilnībā īsteno visus ES

Dzimumu līdztiesības rīcības plāna (*GAP*) III mērķus un saistības;

2. uzsver, ka *LGBTIQA+* sievietes, migrantes un rasu diskriminācijas skartas sievietes, sievietes ar invaliditāti un vecāka gadagājuma sievietes cita starpā saskaras ar interseksionālo diskrimināciju; aicina ES iekšējās un ārējās darbībās ņemt vērā interseksionālās identitātes un diskrimināciju un atzīt, ka, sievietes un meitenes visā viņu daudzveidībā, kā arī nebinārus cilvēkus, dzimumu nevienlīdzība neskar vienādi, jo to papildina citi apspiešanas veidi; aicina labāk aizsargāt sievietes no neaizsargātām grupām, piemēram, *LGBTIQA+* sievietes, sievietes ar invaliditāti, rasu diskriminācijas skartas sievietes, vecāka gadagājuma sievietes un sievietes no lauku apvidiem; aicina sistemātiski integrēt dzimumu līdztiesības aspektu un interseksionalitātes perspektīvu ES ārpolitikā un drošības, migrācijas, paplašināšanās, tirdzniecības un attīstības politikā; prasa visos turpmākajos ES tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos iekļaut īpašas sadaļas par dzimumu līdztiesību; šajā sakarībā pauž dziļu nožēlu par to, ka jaunajā ES Migrācijas un patvēruma paktā trūkst interseksionālas dimensijas;
3. pauž dziļas bažas par dzimumu nevienlīdzības pieaugumu, ko izraisīja secīgās krīzes visā pasaulē; ar bažām norāda uz satraucošo dzimumbalstītas vardarbības pieaugumu visā pasaulē krīžu laikā; uzsver, ka Covid-19 pandēmijas sekas turpina saasināt pašreizējo nevienlīdzību, nesamērīgi ietekmējot marginalizēto grupu dzīvi, jo īpaši novēršot piekļuvi abortiem un kontracepcijai, neauglības ārstēšanai, HIV un seksuāli transmisīvo infekciju testēšanai, reproduktīvās sistēmas vēža skrīningam, izglītībai par seksualitāti un attiecībām un mātes veselības aprūpei;
4. uzsver, ka sievietēm un meitenēm konflikta un pārvietošanas laikā ir vajadzīga pastāvīga piekļuve seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem, tostarp piekļuve drošām dzemdībām, ģimenes plānošanas pakalpojumiem, likumīgiem un drošiem abortiem vai izvarošanas klīniskai pārvaldībai; aicina darīt pieejamus līdzekļus būtisku un dzīvību glābjošu seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumu sniegšanai saskaņā ar ANO obligāto sākotnējo pakalpojumu paketi;
5. uzsver, ka jebkurš konflikts, piemēram, karš Ukrainā, rada iespēju cilvēku tirgotājiem izmantot cilvēku neaizsargātību; aicina dalībvalstis un Komisiju veicināt labāku pārrobežu saziņu un apmācību, lai efektīvāk vērstos pret cilvēku tirgotājiem, kuri izmanto robežas kā iespēju turpināt izmantot savus upurus, no kuriem lielākā daļa ir sievietes; aicina īstenot proaktīvu politiku attiecībā uz ilgtspējīgiem, pārredzamiem un pieejamiem likumīgas migrācijas ceļiem; aicina īstenot efektīvas informācijas kampaņas, lai cilvēki, kas bēg no konfliktiem un/vai ciešanām, nevarētu nonākt cilvēku tirdzniecības ķēdēs; stingri nosoda seksuālas un dzimumbalstītas vardarbības izmantošanu kā kara ieroci un uzsver, ka tas ir uzskatāms par kara noziegumu; pauž lielas bažas par to, ka arvien biežāk tiek ziņots par cilvēku tirdzniecību, seksuālu vardarbību, ekspluatāciju, izvarošanu un ļaunprātīgu izmantošanu, ar ko saskaras sievietes un bērni, kuri bēg no Ukrainas; aicina izlēmīgi rīkoties, lai izbeigtu seksuālas vardarbības izmantošanu kā kara ieroci un to personu nesodāmību, kas vainojamas šajās darbībās, un palielināt informētību par kara bērnu īpašo situāciju un diskrimināciju;
6. pauž nožēlu par to, ka ir ievērojami palielinājies to cilvēku skaits, kuri ir nonākuši mūsdienu verdzībā; aicina īstenot uz cietušajiem vērstu un cilvēktiesībās balstītu pieeju cīņā pret šo noziegumu; uzsver cilvēku tirdzniecības dzimumu dimensiju, jo 65 % no tās

upuriem ir sievietes un meitenes un 92 % no tiem tiek pārdoti seksuālai izmantošanai; aicina veikt koordinētu rīcību, galveno uzmanību pievēršot cietušo atzīšanai un viņu efektīvai reintegrācijai sabiedrībā, jo ekonomiskā un dzimumu nevienlīdzība ir viens no galvenajiem viktimizācijas virzītājspēkiem;

7. uzsver, ka tiek izmantoti draudi un vardarbība, kas tiek vērsta pret žurnālistēm vai politiķiem, kā arī pret sievietēm, kas iesaistītas cilvēktiesību aizsardzībā; atgādina par valsts primāro pienākumu nodrošināt un uzturēt drošu vidi šīm publiskajā telpā redzamajām sievietēm un aizsargāt viņas no draudiem un uzbrukumiem; aicina nekavējoties izmeklēt iebiedēšanu, draudus, vardarbību un citus pārkāpumus pret šīm sievietēm;
8. uzsver, ka sievietes un meitenes no etniskām, reliģiskām un ticības minoritātēm ir pakļautas vēl lielākai dzimumbalstītai vardarbībai un diskriminācijai; stingri nosoda diskrimināciju un vardarbību pret minoritāšu pārstāvjiem visā pasaulē, piemēram, pret romu sievietēm; uzskata, ka tiesības uz izglītību, sociālās tiesības un tiesības uz veselības aprūpi nekādā gadījumā nedrīkst mazināt vai atņemt; pauž dziļas bažas par uiguru minoritātes stāvokli un nosoda visus cilvēktiesību pārkāpumus, piemēram, patvaļīgu aizturēšanu, spīdzināšanu, sliktu izturēšanos, tostarp piespiedu medicīnisko aprūpi, seksuālu un dzimumbalstītu vardarbību, kas var būt uzskatāmi par starptautiskiem noziegumiem;
9. aicina visas uzņēmējvalstis un tranzīta valstis, kuras uzņem bēgļus, ņemt vērā sieviešu un meiteņu īpašās vajadzības un nodrošināt, ka vietējās kopienās visām grupām saprotamā valodā un formātā ir nekavējoties pieejami dzimumbalstītas vardarbības novēršanas pakalpojumi, kā arī nosūtījumu un sūdzību izskatīšanas mehānismi; prasa nodrošināt pastāvīgu piekļuvi būtiskiem un dzīvību glābjošiem veselības aprūpes pakalpojumiem Ukrainā, kā arī garantēt piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pakalpojumiem, jo īpaši ārkārtas kontracepcijai vai ar abortu saistītai aprūpei izvarošanas upuriem; mudina uzņēmējvalstīs ātri integrēt sievietes un bērnus, kas bēg no kara Ukrainā vai bruņotiem konfliktiem; atgādina par sarežģīto to transpersonu situāciju un šķēršļiem, kuri bēg no kara un bruņotiem konfliktiem; uzsver, ka transpersonām, kuru personu apliecinošie dokumenti neatbilst viņu identitātei, būtu jāļauj šķērsot robežas, izmantojot iekšējos kontrolpunktus, un tās nedrīkst izslēgt no civilās aizsardzības pasākumiem; uzsver, ka bēgļiem, kuri ir transpersonas, ir grūtības piekļūt hormonālās ārstēšanas līdzekļiem; uzsver, ka Pasaules Veselības organizācija šādu ārstēšanu un citas īpašas transpersonām un interseksuāļiem paredzētas zāles klasificē kā būtiskas un tādēļ tās būtu jāiekļauj humānās palīdzības paketēs;
10. uzsver, ka krīzes laikā īpaši svarīga ir sieviešu klātbūtne un ieguldījums; atgādina par ES apņemšanos veicināt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un nepieciešamību nodrošināt sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu pārstāvību vadībā un lēmumu pieņemšanā;
11. atzīst drosmi un spēku, ko izrāda Ukrainas kareives, kuras lielā skaitā aizstāv savu valsti, un visas Ukrainas sievietes, kuras sniedz atbalstu un palīdzību uz vietas, kā arī tās sievietes, kuras ir nolēmušas bēgt no valsts, lai aizsargātu savas ģimenes; aicina ES nodrošināt dzimumperspektīvas integrēšanu tās atbildē uz Krievijas nepamatoto un neizprovocēto agresijas karu pret Ukrainu, palielinot sieviešu nozīmi humānajā

palīdzībā un pēckonflikta atjaunošanas darbībās, pārejas tiesiskumā un cilvēktiesību veicināšanā; prasa, lai Krievija tiktu saukta pie atbildības par visiem cilvēktiesību pārkāpumiem pret sievietēm un meitenēm, tostarp, bet ne tikai, par visiem seksuālās vardarbības un izvarošanas gadījumiem; prasa izlēmīgi rīkoties, lai izbeigtu seksuālās vardarbības izmantošanu kā kara ieroci, aizsargātu un palīdzētu cietušajiem un uzlabotu viņu piekļuvi tiesu iestādēm; atkārtoti apstiprina ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1820 (2008), kurā norādīts, ka izvarošana un cita veida seksuāla vardarbība ir noziegumi pret cilvēci vai kara noziegumi;

12. pauž nožēlu par *Taliban* naidīgo režīmu Afganistānā un nepārtraukto sieviešu un meiteņu apspiešanu daudzās pasaules valstīs; uzsver, ka pēdējo 12 mēnešu laikā cilvēktiesību pārkāpumi pret sievietēm un meitenēm Afganistānā ir nesamērīgi palielinājušies, neraugoties uz sākotnējiem solījumiem garantēt sieviešu un meiteņu tiesības uz darbu un izglītību; atgādina par meiteņu izglītības īpašo nozīmi pēc *Taliban* īstenotās Afganistānas pārņemšanas; nosoda to, ka *Taliban* sistemātiski izslēdz sievietes un meitenes no sabiedriskās dzīves un politiskās līdzdalības; atzinīgi vērtē to, ka ES ir atjaunojusi minimālu klātbūtni Kabulā, nodrošinot palīdzības sniegšanu, un par prioritāti izvirza tiešu sadarbību ar Afganistānas iedzīvotājiem, tostarp ar Afganistānas sieviešu līderu forumu, kura mērķis ir nodrošināt, ka Afganistānas sievietēm ir iespēja paust savu viedokli starptautiskos forumos;
13. pauž dziļas bažas un skumjas par *Mahsa Amini* nāvi 2022. gada 16. septembrī pēc tikumības policijas veiktās piekaušanas, acīmredzot par standartiem neatbilstoša hidžāba valkāšanu; prasa, lai neatkarīga kompetentā iestāde veiktu ātru, objektīvu un efektīvu izmeklēšanu; pauž bažas par Irānas valdības represīvo reakciju un spēka pielietošanu pret cilvēkiem, kas izrāda atbalstu sieviešu tiesībām un līdztiesībai; pauž nožēlu par nepārtrauktajiem uzbrukumiem sievietēm, tostarp par sporta alpīnistes *Elnaz Rekabi* gadījumu, kura pēc pēdējām sacensībām pazuda bez vēsts; aicina visas valsts iestādes pārtraukt vēršanos pret sievietēm, kas neievēro hidžāba noteikumus, un viņu aizskaršanu un aizturēšanu; solidarizējas ar protestētājiem Irānā; atkārtoti apstiprina sieviešu tiesības uz fizisko autonomiju un vārda brīvību visā pasaulē, tostarp tiesības izvēlēties savu apģērbu bez valsts iejaukšanās, piespiešanas un bailēm no vardarbības;
14. nosoda to, ka dzimumbalstīta vardarbība ir viens no pasaulē izplatītākajiem vardarbības veidiem; norāda, ka dzimumbalstīta vardarbība ir diskriminācijas veids un pamattiesību pārkāpums, kā arī dzimumu stereotipu un strukturālas un institucionālas nevienlīdzības rezultāts; uzsver, ka ir svarīgi visās politikas jomās un pasākumos dzimumbalstītas vardarbības apkarošanai piemērot ar dzimumaspektiem saistītu, interseksionālu un uz cietušajām personām vērstu pieeju; uzsver, ka ir jācīnās pret sieviešu diskrimināciju un kaitīgiem stereotipiem jau no agrīnas bērnības, jo tie ir viens no galvenajiem dzimumbalstītas vardarbības virzītājspēkiem; stingri nosoda visu veidu dzimumbalstītu, fizisku, seksuālu, psiholoģisku un ekonomisku vardarbību, tostarp vardarbību ģimenē, seksuālu izmantošanu, seksuālu uzmākšanos, vajāšanu, mobingu, cilvēku tirdzniecību, bērnu un piespiedu laulības, piespiedu sterilizāciju, piespiedu abortu, feminicīdu, sieviešu dzimumorgānu kropļošanu; ar “goda aizstāvēšanu” saistītu vardarbību un “goda aizstāvēšanas” slepkavības, izvarošanu kā dominējošā stāvokļa un kara ieroci un kibervardarbību; uzsver, ka visi šie vardarbības veidi ir nopietni cilvēktiesību un cieņas pārkāpumi; pauž dziļas bažas par augošo feminicīda parādības pieaugumu Eiropā un

visā pasaulē; aicina ES un globālos dalībniekus īpaši pievērsties šiem jautājumiem; atzinīgi vērtē un atbalsta ES centienus un ieguldījumus kopā ar tās starptautiskajiem partneriem, kuru mērķis ir novērst un izskaust visu veidu dzimumbalstītu vardarbību;

15. uzsver, ka klimata pārmaiņu un ekosistēmu degradācijas kaitīgo ietekmi nesamērīgi uzņemas nabadzīgie iedzīvotāji, jo īpaši sievietes visā viņu daudzveidībā un jaunieši, kā arī pirmiedzīvotāji un citas no dabas resursiem atkarīgas un/vai nabadzīgas kopienas, un aicina ES apņemties īstenot progresīvu pieeju dzimumu līdztiesībai, lai pārveidotu gan iekšējo, gan ārējo darbību; aicina ES un visus globālos dalībniekus uz krīzēm, īpaši pašreizējām enerģētikas un klimata krīzēm reaģēt dzimumsensitīvā veidā, aptverot interseksionālu perspektīvu, un nodrošināt, ka šim nolūkam tiek īstenoti mērķtiecīgi līdzekļi un pasākumi, kā arī garantēt, ka sievietes visā viņu daudzveidībā vienlīdzīgi piedalās lēmumu pieņemšanas struktūrās starptautiskā, valsts un vietējā līmenī; uzsver postošos plūdus visā pasaulē, tostarp tos, kas nesēn izpostīja Pakistānu, kā rezultātā gandrīz 8 miljoni cilvēku ir pārvietoti un vairāk nekā tūkstotis cilvēku ir gājuši bojā, un uzsver plūdu pieaugošo ietekmi uz sievietēm pašreizējo dzimumu atšķirību dēļ; ar bažām norāda, ka pastāv 14 reizes lielāka varbūtība, ka dabas katastrofas gadījumā aizies bojā sievietes;
16. uzsver, ka Stambulas konvencija ir vispusīgākais instruments Eiropā, lai apkarotu konkrētus ar dzimumu saistītas vardarbības veidus; aicina visas pārējās dalībvalstis pilnībā ratificēt Stambulas konvenciju, kas ir galvenais līdzeklis, ar kuru veidot Eiropu, kura stājas pretī visu veidu dzimumbalstītai vardarbībai un vēršas pret to, un piedāvā preventīvus mehānismus, lai nākotnē samazinātu cietušo skaitu; aicina Padomi nekavējoties pabeigt ES pievienošanas Stambulas konvencijai; mudina trešās valstis ratificēt Stambulas konvenciju, uzlabot sieviešu tiesības un stingri apkarot visu veidu dzimumbalstītu vardarbību; aicina ES un Eiropas Padomi turpināt mudināt valstis pievienoties konvencijai, lai pilnībā apkarotu un izskaustu dzimumbalstītu vardarbību; nosoda dažu dalībvalstu mēģinājumus atcelt pasākumus, kas jau veikti, īstenojot Stambulas konvenciju un apkarojot vardarbību pret sievietēm; pauž bažas par Turcijas izstāšanos no konvencijas; aicina Padomi un Komisiju nodrošināt konvencijas pilnīgu iekļaušanu paredzētajā ES direktīvā par dzimumbalstītas vardarbības apkarošanu; aicina noteikt, ka dzimumbalstīta vardarbība ir jauna noziegumu joma, kas uzskaitīta LESD 83. panta 1. punktā; uzsver, ka cietušajiem ir jānodrošina efektīvas kompensācijas un atbilstošas tiesību normas; aicina konvenciju izmantot kā minimālo standartu dzimumbalstītas vardarbības izskaušanai visā pasaulē;
17. nosoda pret dzimumu līdztiesību un sievietēm vērstas kustības, režīmus un reliģijas, kas sistemātiski apdraud sieviešu un *LGBTIQA+* tiesības; mudina ES un globālos dalībniekus noraidīt jebkādu turpmākus mēģinājumus mazināt ieguvumus sieviešu cilvēktiesību, līdztiesības un pašnoteikšanās tiesību jomā un sava ķermeņa pilnīgā kontrolēšanā; pauž bažas par to, ka pret dzimumu līdztiesību vērstas kustības ES lielā mērā finansē ārvalstu dalībnieki; aicina rūpīgi analizēt šo jautājumu un nodrošināt, ka Eiropas nauda, kā arī ārvalstu ziedojumi nefinansē organizācijas, kas aktīvi vēršas pret līdztiesību un cenšas ierobežot citu personu tiesības; pauž nožēlu par regresu seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā un aicina starptautisko sabiedrību atjaunot atbalstu seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām, tostarp piekļuvei drošiem un likumīgiem abortiem, vecumam atbilstoši, uz pierādījumiem balstītai visaptverošai izglītībai par seksualitāti, visaptverošai ģimenes

plānošanas aprūpei, tostarp kontracepcijai un objektīvai informācijai, kā arī pirmsdzemdību, dzemdību un pēcdzemdību aprūpei gan ES, gan ārpus tās; aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņoti īstenot dzimumu līdztiesības stratēģiju gan ES, gan ārpus tās un veikt efektīvas un konkrētas darbības, lai nepieļautu sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības ierobežošanu;

18. aicina globālos dalībniekus ņemt vērā pieaugošo risku un specifiskās problēmas, ar kurām saskaras *LGBTIQ*A+ personas, kuras ir īpaši neaizsargātas un bieži cieš no diskriminācijas un vardarbības, un novērst, izmeklēt un sodīt pret viņām vērstus vardarbības aktus un naida noziegumus; atzinīgi vērtē to, ka Dzimumu līdztiesības rīcības plānā III ir atzīta nepieciešamība aizsargāt *LGBTIQ*A+ personu tiesības; prasa īstenot ES pamatnostādnes lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (*LGBTI*) visu cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai; aicina ES un dalībvalstis pastiprināt centienus, lai apkarotu vardarbību, diskrimināciju un *LGBTIQ*A+ personu stigmatizāciju; aicina globālos dalībniekus veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dzimumidentitāte un seksuālā orientācija nekādā gadījumā nevar būt par pamatu kriminālsodiem;
19. nosoda visu veidu vardarbību pret *LGBTIQ*A+ un konkrētam dzimumam nepiesaistītām personām, tostarp stigmatizāciju, patvaļīgu aizturēšanu, gan fizisku, gan garīgu spīdzināšanu, vajāšanu un nogalināšanu, kā arī kūdīšanu uz vardarbību pret viņiem; aicina respektēt visu cilvēku fizisko autonomiju, jo īpaši aizliedzot interseksuāļu dzimumorgānu kropļošanu — tā dēvēto “pārveidošanas terapiju” — un transpersonu piespiedu sterilizāciju kā priekšnosacījumu dzimuma atzīšanas dokumenta saņemšanai; atkārtoti uzsver, ka dzimuma atzīšanas tiesību akti būtu jāpieņem saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, tādējādi padarot dzimumu atzīšanu pieejamu, cenas ziņā pieņemamu, administratīvi īstenojamo, ātru un balstītu uz pašnoteikšanās tiesībām; pauž nožēlu par to, ka transpersonas un konkrētam dzimumam nepiesaistītas personas joprojām saskaras ar diskrimināciju un grūtībām, kas saistītas ar dzimuma juridisku atzīšanu; aicina atcelt joprojām izplatīto kaitīgo sterilizācijas praksi kā nosacījumu dzimuma juridiskai atzīšanai;
20. aicina ES un dalībvalstis veicināt dzimumu līdztiesību un seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības visās ārējās un iekšējās darbībās, tostarp daudzpusējos un divpusējos forumos; pauž dziļas bažas par globālo regresu dzimumu līdztiesības un seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā, tostarp ES; stingri nosoda ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt spriedumu lietā *Roe* pret *Wade*, Polijas Konstitucionālās tiesas 2020. gada oktobra lēmumu un neseno Ungārijas valdības drakonisko lēmumu piespiest personas, kas vēlas veikt abortu, klausīties augļa sirdsdarbību; prasa tos nekavējoties atcelt; nosoda citus pastāvīgos mēģinājumus stigmatizēt un samazināt seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pieejamību; nosoda visus draudus, uzbrukumus un sodus aktīvistiem, kas palīdz sievietēm piekļūt kontracepcijai vai abortam; uzsver, ka ir svarīgi rādīt priekšzīmi, iekļaujot seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un uzsver nepieciešamību visā pasaulē atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras veicina dzimumu līdztiesību un reproduktīvo taisnīgumu;
21. prasa, lai seksuālā un reproduktīvā veselība un ar to saistītās tiesības kļūtu par neatņemamu daļu no ES veiktās cilvēktiesību globālās veicināšanas; aicina nodrošināt

vispārēju piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pakalpojumiem, kā arī to, lai īpaši seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību veselības centri, tostarp visaptveroša ģimenes plānošana, kontracepcija un objektīva informācija, pirmsdzemdību, dzemdību un pēcdzemdību aprūpe, kā arī HIV ārstēšana būtu cenas ziņā pieejama un piekļūstama, un piekļuvi vecumam atbilstoši, uz pierādījumiem balstītai visaptverošai izglītībai par seksualitāti gan ES, gan ārpus tās; atkārtoti apstiprina, ka kvalitatīvas un cenas ziņā pieejamas visaptverošas seksuālās un reproduktīvās veselības, tiesību un pakalpojumu liegšana ir dzimumbalstītas vardarbības veids; uzsver, ka sieviešu tiesību aktīvistes saskaras ar aizskarošu izturēšanos un vardarbīgiem draudiem par viņu darbībām, jo īpaši sociālo mediju platformās; uzsver nepieciešamību atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, īpaši sieviešu tiesību organizācijas, kuras nodarbojas ar seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību veicināšanu, jo īpaši marginalizētās kopienās, un kuru darbu joprojām apdraud pilsoniskās sabiedrības darbības iespēju samazināšanās;

22. pauž nožēlu par to, ka cilvēktiesību aizstāvji joprojām saskaras ar aizvien biežākiem uzbrukumiem, tostarp tiesu iestāžu veiktu vajāšanu, nomelnošanas kampaņām un naida noziegumiem; aicina ES vadītājus veicināt un nodrošināt cilvēktiesību aizstāvju, jo īpaši sieviešu un *LGBTIQ+* tiesību aizstāvju, tiesību ievērošanu un aizsargāt viņus no valsts un nevalstisko dalībnieku uzbrukumiem un draudiem; aicina pieņemt un īstenot tiesību aktus, kas apkaro stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*), kā arī efektīvi saukt pie atbildības par diskriminējošu rīcību un nodrošināt pilnīgu neiecietību pret naida runu un naida noziegumiem; uzsver savus aicinājumus ES ņemt vērā ar dzimumu saistītos draudus, vajadzības un problēmas, ar kurām saskaras cilvēktiesību aizstāves, un mudina ES iestādes garantēt viņu piekļuvi īpašiem aizsardzības mehānismiem, kā arī sniegt politisku un palielinātu tiešu finansiālu atbalstu; nosoda visus draudus, uzbrukumus un sodus aktīvistiem, kas palīdz sievietēm piekļūt abortam vai kontracepcijai; uzsver nepieciešamību atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas iesaistītas dzimumu līdztiesības veicināšanā un īpaši reproduktīvā taisnīguma veicināšanā;
23. uzsver, ka ir jācīnās pret sieviešu diskrimināciju un kaitīgiem stereotipiem jau no agrīnas bērnības, izmantojot kvalitatīvu izglītību; uzsver, ka piekļuve izglītībai ir svarīga, lai gūtu prasmes, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un nākotnes darbvietas, kā arī lai likvidētu dzimumu stereotipus un aizspriedumus, tostarp jomās, kurās parasti dominē vīrieši; atgādina, ka vienlīdzīgas iespējas piekļūt zinātnes un tehnoloģijas jomām ir priekšnoteikums, lai nodrošinātu, ka sievietes un meitenes var pilnībā izmantot savas cilvēktiesības; prasa jau no agrīna vecuma veicināt un sekmēt zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas mācīšanos, lai nodrošinātu, ka meitenes un sievietes, vēlāk meklējot darbu zinātnes un tehnikas nozarē, nenonāk netaisnīgi nelabvēlīgākā situācijā; aicina ES globālāk veicināt vienlīdzīgas iespējas piekļūt izglītībai visā pasaulē; stingri mudina ES, tostarp ar Eiropas Ārējās darbības dienesta starpniecību, vērsties pret satraucošo izglītības liegšanu meitenēm, kas ir bērna cilvēktiesību pārkāpums;
24. uzsver, ka mentālā veselība ir neatņemama tiesību uz veselību un labbūtību daļa un ka pastāv atšķirības attiecībā uz to, kā mentālās veselības problēmas skar vīriešus un sievietes; uzsver, ka ir svarīgi īstenot dzimumsensitīvu pieeju mentālo slimību pētniecībā un ārstēšanā, kā arī integrēt mentālo veselību kopumā un efektīvas

komunikācijas stratēģijas, lai vērstos pret dzimumu stereotipiem attiecībā uz mentālo veselību; aicina vākt un analizēt pēc dzimumiem sadalītus datus veselības aprūpes nozarē, lai novērstu vīriešiem un sievietēm piedāvātās ārstēšanas kvalitātes atšķirības, vienlaikus ievērojot ES datu aizsardzības tiesību aktu pamatprincipus un pamattiesības un ievērojot valstu tiesību aktus; atgādina, ka novēlota diagnoze, neatbilstoša ārstēšana un sieviešu neiekļaušana pētījumos ir plaši izplatītas problēmas saistībā ar kvalitatīvas veselības aprūpes pieejamību sievietēm.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	25.10.2022
Galīgais balsojums	+: 28 -: 2 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Gwendoline Delbos-Corfield, Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jakop G. Dalunde, Martin Hojsík, Johan Nissinen

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

28	+
ECR	Johan Nissinen
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Gwendoline Delbos-Corfield, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

3	0
ECR	Andželika Anna Możdżanowska
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas